

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

gastouderopvang

INHOUDSOPGAVE

6 VISIE OP GASTOUDEROPVANG

- Een ontdekkingsreis
- Een goede start
- Pedagogische kwaliteit
- 1. Sensitieve responsiviteit
- 2. Respect voor de autonomie
- 3. Structureren en leidinggeven
- 4. Praten en uitleggen
- 5. Ontwikkeling stimuleren
- 6. Begeleiden van onderlinge interacties

16 SAMEN MET OUDERS

- Uitwisselen van informatie
- Volgen van het welbevinden kind en de ontwikkeling
- Zorgen voor en over een kind
- Ouderbetrokkenheid

18 ONDERSTEUNING VOOR GASTOUDERS

- Gastouderbureau
- Coaching door de pedagogisch coach/beleidsmedewerker
- Deskundigheidsbevordering
- Gastouderraad

20 VEILIGHEID EN GEZONDHEID

- Maximum aantal kinderen
- Gezonde voeding
- Eisen aan binnen en buitenspeelruimte
- Veilig slapen
- Buitenspeelmogelijkheden
- Toezicht
- Achterwacht
- Risico-inventarisatie en veiligheid
- Zieke kinderen

22 CRITERIA VOOR DE GASTOUDER

- Algemeen
- Persoonlijk
- Samenwerking met KOW

INLEIDING

Voor je ligt het Pedagogisch Beleidsplan voor de gastouderopvang van Kinderopvang Walcheren (KOW). Dit beleidsplan beschrijft de uitgangspunten van het pedagogisch handelen binnen KOW, met als doel de kinderen een vertrouwde, veilige en liefdevolle plek te bieden en ze de best mogelijke start te geven voor de toekomst. Dit beleidsplan wordt ieder jaar geëvalueerd en daar waar nodig aangevuld of gewijzigd.

Wonend in een dorp of stad, met of zonder huisdieren, met jarenlange ervaring of net vol energie gestart: er zijn allerlei verschillende soorten gastouders aangesloten bij KOW. Eén

ding hebben ze gemeen: ze zorgen met liefde en aandacht voor kinderen met als doel kinderen een vertrouwde plek te bieden waar ze kunnen ontwikkelen.

Voor de leesbaarheid spreken we over het kind in de hij-vorm, de gastouder in de zij-vorm en bij ouders/verzorgers over de ouder.

VISIE OP GASTOUDEROPVANG

Een sterke basis voor het leven begint in de kinderjaren.

Wat een kind leert en beleeft in zijn kinderjaren, is van cruciaal belang voor de rest van zijn leven. In deze periode wordt het fundament gelegd voor vertrouwen, veerkracht, weerbaarheid en het vermogen om te leren en met anderen om te gaan. **Daarom zetten wij ons iedere dag met hart en ziel in voor één doel: kinderen de best mogelijke start geven voor de toekomst.** In een veilige, vertrouwde en uitdagende omgeving waar zij spelenderwijs leren, ontdekken en groeien, helpen wij hen vaardigheden te ontwikkelen die hun leven lang van waarde blijven. Want mooie kinderjaren gaan een leven lang mee.

EEN ONTDEKKINGSREIS

Bij KOW is elke dag een ontdekkingsreis. Kinderen verwonderen zich over de wereld om zich heen en groeien zo in hun ontwikkeling. Elk kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en op zijn eigen tempo en wij zijn dichtbij in elke stap! Ook heeft ieder kind sociaal contact nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen.

EEN GOEDE START

Onderzoek wijst uit dat in de eerste 1000 dagen van een kind de basis wordt gelegd voor de rest van zijn leven. Kinderen ontwikkelen in deze fase hun eerste taalvaardigheden en cognitieve functies. De omgeving waarin een kind opgroeit, is bepalend voor de kansen in het leven van een kind. Bij KOW gunnen we elk kind een goede start. Dit wordt extra benadrukt in een aantal onderdelen:

- Gezonde voeding: Wij bieden kinderen zoveel mogelijk gezonde voeding aan volgens de Schijf van Vijf (het Voedingscentrum).
- Bewegen: Wij stimuleren kinderen tot bewegen door buiten te spelen en door activiteiten aan te bieden die kinderen uitdagen tot bewegen.
- Slapen: Goed slapen is essentieel voor de (hersenen) ontwikkeling en het voorkomen van onnodige stress bij kinderen. Bij de gastouder zijn er andere omstandigheden dan thuis. Samen met ouders zoeken we daarom tijdig naar een goede afstemming voor een zo goed mogelijke kwaliteit van slapen, waarbij wij de veiligheidsnormen hanteren van VeiligheidNL.

PEDAGOGISCHE KWALITEIT

Wij vinden het belangrijk dat kinderen spelenderwijs groot kunnen worden. De gastouders nemen de kinderen mee op deze ontdekkingsreis en ondersteunen hen daarbij, dat is voor ons pedagogische kwaliteit.

Wettelijk uitgangspunt hierbij zijn **de vier pedagogische basisdoelen** van hoogleraar Marianne Riksen-Walraven.

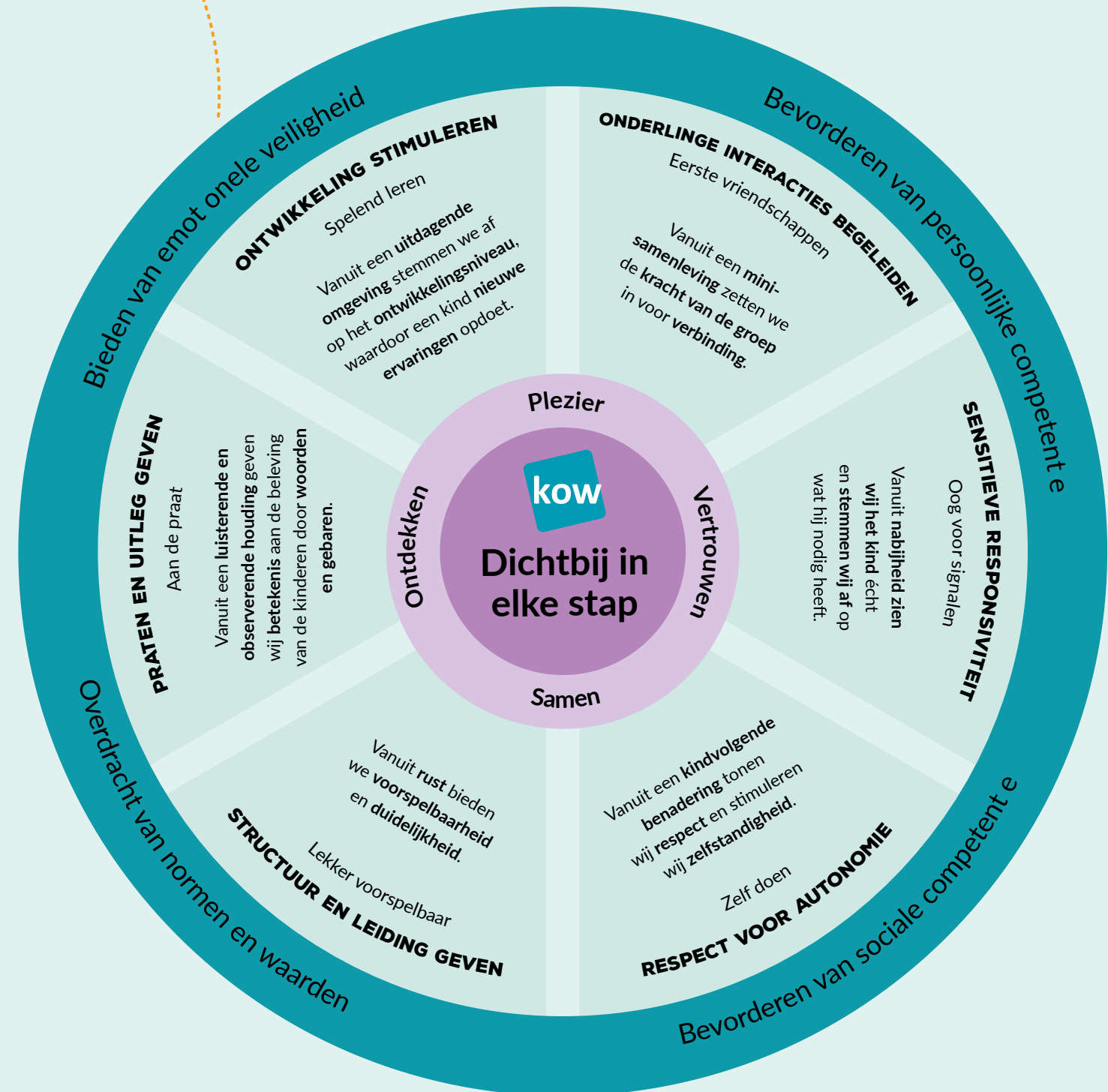
1. Het bieden van emotionele veiligheid.
2. Het bevorderen van persoonlijke competenties.
3. Het bevorderen van sociale competenties.
4. Overdragen van normen en waarden.

Hoe we dit doen? Door het hanteren van de **interactievaardigheden**. Deze zes vaardigheden hebben één ding gemeen: ze bieden kinderen veiligheid, zodat elk kind vertrouwen krijgt in zichzelf en zijn omgeving. Want als een kind zich veilig voelt en goed in zijn vel zit, durft hij nieuwe dingen te ondernemen en krijgt hij ruimte om te ontwikkelen.

Dit alles hebben we overzichtelijk gemaakt in **ons pedagogisch kompas**. Dit kompas geeft vanuit de kern weer waar wij voor staan: Wij zijn dichtbij in elke stap die kinderen zetten. Daaromheen staan onze vier kernwaarden: plezier, vertrouwen, ontdekken en samen. Deze vormen het hart van onze organisatie en kleuren ons dagelijks handelen. De zes interactievaardigheden beschrijven hoe wij in de praktijk ons pedagogisch handelen vormgeven. Door op deze manier te handelen, werken we aan de vier pedagogische doelen van Marianne Riksen-Walraven.

Zo ontstaat een logisch geheel: vanuit wie wij zijn (de kern), via wat wij belangrijk vinden (de kernwaarden) en hoe wij handelen (de interactievaardigheden), werken we doelgericht aan kwalitatief hoogwaardige opvang en optimale ontwikkeling van ieder kind.

De zes interactievaardigheden zijn: sensitieve responsiviteit, respect voor de autonomie, structureren en leidinggeven, praten en uitleggen, ontwikkeling stimuleren en begeleiden van onderlinge interacties.

1. SENSITIEVE RESPONSIVITEIT

OOG VOOR SIGNALEN

Vanuit nabijheid zien wij het kind écht en stemmen wij af op wat hij nodig heeft. Door goed te kijken, vragen te stellen en te luisteren, proberen we de signalen goed te begrijpen en daar op een juiste manier op te reageren. Hierdoor voelen de kinderen zich begrepen, geaccepteerd en veilig. Zo geven we ze wat ze nodig hebben.

Elkaar leren kennen

De gastouders geven elk kind de best mogelijke start. Daarom willen zij het kind zo snel mogelijk leren kennen. De eerste drie maanden zien we als wenperiode en staat in het teken van een band opbouwen met het kind. We kijken hierbij hoe een kind zich bij de gastouder voelt en gedraagt. Op welke manier maakt hij contact met de gastouder en met andere kinderen die (mogelijk) aanwezig zijn? Geeft hij een ontspannen indruk, zien we hem genieten, laat hij zich makkelijk troosten of kalmeren? Een kleine en meestal vrij stabiele groep kinderen zorgt voor rust. Een vaste groepje maakt dat de kinderen elkaar goed leren kennen en een band kunnen opbouwen. Sommige gastouders bieden alleen opvang aan op vaste dagen. In dat geval komen kinderen meestal iedere week op een vast moment. Andere gastouders bieden daarnaast flexibele opvang aan, waardoor opvangdagen en -tijden kunnen wisselen. Hoe flexibeler de opvang wordt ingevuld, hoe groter de kans dat een kind verschillende kinderen tegenkomt. Ook andere keuzes van de gastouder spelen hierbij een rol, zoals opvang in hele of halve dagen en opvang voor kinderen van 0-4 jaar of 0-12 jaar. Deze keuzes beïnvloeden de samenstelling van de groep en daarmee het aantal verschillende gezichten dat een kind bij de gastouder meemaakt.

Een goede persoonlijke band

Kwalitatief goede opvang begint bij emotionele veiligheid. Daarom is een goede band tussen kind en de gastouder

belangrijk. Het gaat hier over het ontwikkelen van basisvertrouwen: een mooie balans tussen vertrouwen in jezelf, in de ander en in de omgeving. De gastouder is hartelijk en warm, zij begroet elk kinderen individueel bij binnenkomst en vertrek en toont belangstelling in het kind. De gastouder beschouwen we als een partner in de opvoeding. Er is niemand die het kind beter kent dan zijn eigen ouders. Daarom is nauw contact met de ouder belangrijk om de best mogelijke ondersteuning en begeleiding te kunnen bieden.

Oog voor signalen

Doordat de gastouder beschikbaar is, heeft zij oog voor de signalen van kinderen. Beschikbaar zijn betekent dat de gastouder in nabijheid van de kinderen is en zoveel mogelijk op ooghoogte van het kind is, daardoor kan ze de behoeftes van kinderen zien en er voor het kind zijn in aandacht, tijd en ruimte wanneer een kind de gastouder nodig heeft. Op deze manier ondersteunt de gastouder de kinderen in hun ontwikkeling vanuit een sensitief responsieve houding.

De gastouder kan af en toe het spel verrijken zonder te storen of door simpelweg oogcontact met het kind te hebben, weet het kind dat hij gezien wordt. Door de nabijheid kunnen kinderen zelf bepalen hoe dichtbij of ver weg ze willen zijn van de gastouder. Zo voelen de kinderen dat de gastouder er voor hen is en dat ze op haar kunnen rekenen.

2. RESPECT VOOR DE AUTONOMIE

ZELF DOEN

Vanuit een kindvolgende benadering tonen wij respect en stimuleren wij zelfstandigheid. Want: wie zelf mag proberen, houdt zin om te leren. Zo leren kinderen nieuwe vaardigheden en krijgen ze zelfvertrouwen. Ook leren we de kinderen dat elk kind uniek is en mag zijn wie hij is. Iedereen heeft talenten en je komt verder als je elkaar een handje helpt.

Help mij het zelf te doen

Kinderen zijn enorm trots als ze iets hebben bereikt. Door zelf dingen te ontdekken in plaats van oplossingen aangedragen te krijgen, leren kinderen zoveel meer. Daarom maken gastouders van de dagelijkse dingen al activiteiten: stimuleren om zelf om te rollen, zelf je jas leren aandoen, zelf je boterham smeren en drinken uit een gewone beker. Het zijn de kleine dingen die zo veel betekenen voor het ontwikkelen van het zelfvertrouwen en de zelfstandigheid van de kinderen. Dat wil niet zeggen dat de gastouder een kind nooit helpt. Helpen betekent hier dat de gastouder kijkt naar signalen die ieder kind afgeeft en daar haar handelen op afstemt.

Ieder kind is uniek

De gastouder heeft respect voor de eigenheid en autonomie van elk kind. Dat wil zeggen dat de gastouder in haar handelen uitdrukt dat ieder kind een uniek persoon is die je met zorg en respect behandelt. Hiermee laat de gastouder een kind zien dat hij mag zijn wie hij is en dat het ertoe doet wat hij wil. Het kind krijgt het gevoel dat de gastouder vertrouwen heeft in hem. Dat alles draagt bij aan het vertrouwen dat het kind heeft in zichzelf, waardoor hij weer verder op ontdekkingsstocht durft te gaan. Tijdens vrij spelen kunnen kinderen zelf bepalen wat ze willen doen: hoe, waar, wanneer en met wie.

Baas over je eigen lichaam

Respect voor de lichamelijke autonomie begint bij de zelfbeschikking over het eigen lichaam; het lichaam is van het kind zelf. De gastouder kijkt goed naar de signalen die het kind afgeeft, bijvoorbeeld of het kind wel of niet op schoot wil of geknuffeld wil worden. Bij verzorgingsmomenten doet de gastouder dit door te benoemen wat ze gaat doen. Indirect vraagt zij dan steeds toestemming aan het kind voor het lichamelijk contact. Door zorgvuldig te zijn met lichamelijk contact met kinderen en hun grenzen te respecteren, leert de gastouder kinderen wat hun eigen grenzen zijn en hoe zij deze aan kunnen geven.

3. STRUCTUREREN EN LEIDINGGEVEN

LEKKER VOORSPELBAAR

Vanuit rust bieden we voorspelbaarheid en duidelijkheid. Kinderen weten waar ze aan toe zijn en wat er van hen wordt verwacht. Zo lijkt een vast dagritme misschien wat saai, maar kinderen houden er juist van. Doen we dan nooit iets spontaans? Natuurlijk wel, maar dan leggen we het uit aan de kinderen. Verder richten we de ruimtes overzichtelijk in en houden we ons aan vaste huisregels en afspraken. Wel zo duidelijk voor de kinderen.

Structuur bieden

Door structuur te bieden aan kinderen, brengt de gastouder orde aan in de wereld om hen heen. Het gaat om vaste volgordes in bepaalde handelingen en gebeurtenissen, waardoor herkenbare patronen ontstaan in de dag, de week, de maand, het seizoen, het jaar en het leven. Bij structuur bieden gaat het ook om het aangeven van kaders waarbinnen de kinderen ruimte krijgen om te ontdekken en hun gang te gaan. Daarnaast draagt het bieden van structuur bij aan het creëren van een groepsgevoel. Kinderen weten waar ze aan toe zijn en kunnen hun gedrag beter afstemmen op de situatie en op elkaar.

De voorspelbare gastouder

Doordat de gastouder doet wat ze zegt en zegt wat ze doet, weten kinderen precies waar ze aan toe zijn. Dat voelt fijn, rustig en vertrouwd; elke dag opnieuw. Dit maakt dat de kinderen naar de gastouder toe kunnen komen wanneer ze haar nodig hebben. Voor kinderen geeft dit een veilige basis om verder op onderzoek te gaan. Door het goede voorbeeld te geven, biedt de gastouder kinderen de gelegenheid om zich normen en waarden én de cultuur van een samenleving eigen te maken.

Door consequent en respectvol grenzen te stellen aan het gedrag van kinderen, weten kinderen wat de gastouder

van hen verwacht en wat wel en wat niet mag. Door zelf het goede voorbeeld te geven en gedragsregels regelmatig te herhalen, kan gewenst gedrag in stand blijven. Uiteindelijk willen we dat kinderen leren hun eigen gedrag te sturen. Daarbij is het belangrijk om gewenst gedrag te complimenteren in plaats van ongewenst gedrag af te wijzen. Daarom geeft de gastouder voornamelijk aan wat ze wél van de kinderen verwacht. Bijvoorbeeld: "We helpen elkaar. We doen het om de beurt." De gastouder zorgt samen met de kinderen voor een fijne sfeer, waar ieder kind zich prettig voelt!

Een fijne omgeving

Een onderdeel van structureren en grenzen stellen is de inrichting van de ruimte. Een goed ingerichte ruimte zorgt ervoor dat kinderen zich emotioneel veilig voelen. Bij elke leeftijdsfase hebben kinderen andere behoeftes. Met het inrichten van de ruimte houdt de gastouder daar uiteraard rekening mee. Ook zorgt zij voor een plek waar kinderen hun talenten kunnen ontdekken en waar ze zich even kunnen terugtrekken als ze daar behoefte aan hebben. Kinderen gaan spelenderwijs op ontdekking op het moment dat ze zich veilig voelen. Door een aantal vaste plekken te creëren, ontstaat er een basis waardoor kinderen weten wat ze waar kunnen vinden en wat ze op welke plek in de ruimte mogen ondernemen.

Door speelgoed geordend aan te bieden en daar af en toe iets aan toe te voegen of weg te halen, krijgen kinderen nieuwe impulsen om weer op ontdekking te gaan. Veiligheid wordt ook geboden door het gevoel dat ze erbij horen. Zo zijn er vaste plekken in huis waar een kind zijn persoonlijke spullen mag opbergen.

Naast de inrichting binnen, let de gastouder ook op een fijne en veilige buitenspeelplek. Buiten zijn heeft een positieve invloed op de lichamelijke ontwikkeling als de mentale gezondheid van kinderen.

4. PRATEN EN UITLEGGEN

AAN DE PRAAT

Vanuit een luisterende en observerende houding geven wij betekenis aan de belevenis van de kinderen door woorden en gebaren. De kinderen weten op deze manier wat een gastouder doet en wat er gebeurt. Deze voorspelbaarheid geeft kinderen een veilig gevoel. Uiteraard houden we rekening met het taalniveau en de betrokkenheid van het kind. Ook als het even mis gaat, leggen we uit aan de kinderen wat er gebeurt. Zo leren kinderen de situatie beter te begrijpen, hun gevoelens te verwoorden en de gevolgen van hun handelen in te zien.

De wereld begrijpen

Het ontwikkelen van taal gaat bij kinderen voor een deel vanzelf, maar is ook afhankelijk van de taal die kinderen horen in hun omgeving. Taal komt het beste op gang in contact met anderen. De gastouder heeft dus een belangrijke taak. Praten, luisteren en uitleg geven aan het kind is voor haar vanzelfsprekend. De handelingen die zij uitvoert worden benoemd en ze daagt het kind uit om mee te doen. Taal geeft kinderen houvast om de wereld te verkennen en leert de kinderen de wereld om zich heen beter te begrijpen. Door de namen van ieder kind vaak te benoemen, leren de kinderen elkaars namen kennen. Dit zorgt voor persoonlijke betrokkenheid van de kinderen.

Goed verhaal

Door een divers taalaanbod wordt de taalontwikkeling gestimuleerd. Door woorden te geven aan wat we zien en doen en door vragen te stellen, prikkelen de gastouders de fantasie en dagen ze de kinderen uit om zelf te vertellen. De kracht zit hem in herhaling. Daardoor leren kinderen nieuwe woorden kennen en begrijpen. Zo leren ze de werking en betekenis van taal.

Er zit muziek in

Dat muziek ook een vorm van communiceren is, weten de gastouders maar al te goed. Muziek is een universele taal. Waar je ter wereld ook bent, of je jong of oud bent; muziek doet wat met de mens. Wetenschappers hebben aangetoond dat muziek het brein enorm verrijkt. Dit kan al door naar muziek te luisteren. Laat staan door zelf muziek te maken. Juist in de jonge kinderjaren is er onwijs veel winst te behalen in het gebruik van muziek. Muziek geeft plezier, zelfvertrouwen en structuur. Ook laat het ons ontspannen, emoties verwerken, samenwerken en ondersteunt het de cognitieve ontwikkeling.

5. ONTWIKKELING STIMULEREN

SPELEND LEREN

Vanuit een uitdagende omgeving stemmen wij af op het ontwikkelingsniveau, daardoor doet een kind nieuw ervaringen op. Alle kinderen krijgen bij ons de ruimte om te ontdekken. We bieden allerlei soorten speelmateriaal aan, doen verschillende activiteiten en laten ze contact maken met andere kinderen. Zo stimuleren we hun motorische ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, taalontwikkeling en hun creativiteit. Daarbij kijken we goed waar een kind in zijn ontwikkeling is en wat er nodig is om bij de volgende stap te komen, want we vinden het belangrijk om een kind niet te overvragen. Zo kunnen kinderen in hun eigen tempo hun eigen talenten ontdekken.

Spelenderwijs

Door te spelen, ontwikkelen kinderen zich vanzelf. Spelen is de natuurlijke neiging van kinderen om te leren hoe dingen werken, om de wereld te verkennen, sociale relaties te ontdekken en gebeurtenissen te verwerken.

Spelend leren is plezier maken met elkaar, bewustzijn van jezelf in de groep met veel ruimte voor autonomie en vrijheid. De gastouder sluit daarbij aan bij wat de kinderen kunnen, waar hun interesses liggen en waar ze eventueel nog hulp bij nodig hebben om een stapje verder te komen. Zo kan een kind zijn voorkeur ontdekken en onderzoeken aan welke activiteit hij plezier beleeft. De materialen die de gastouder aanbiedt zorgen ervoor dat de kinderen zich uitgedaagd voelen om te experimenteren, vaardigheden te oefenen en vooral om veel plezier te maken.

Kijken naar kinderen

De eerste paar jaar ontwikkelen kinderen zich in een razend tempo. De gastouder heeft een belangrijke taak om kinderen op alle mogelijke gebieden te stimuleren. Daarom volgt zij de ontwikkeling van elk kind. Het is belangrijk om dit dagelijks

te doen, zodat de gastouder haar handelen en aanbod kan afstemmen op wat de kinderen nodig hebben. Om het welbevinden en de ontwikkeling van de kinderen goed te kunnen volgen, wordt bij de gastouder gebruikgemaakt van een observatieformulier. Dit wordt ook met ouders besproken.

Werken met thema's

Veel gastouders werken met thema's die aansluiten bij de belevingswereld van kinderen, waarbij alle ontwikkelingsgebieden aan bod komen. Per thema worden er begeleide activiteiten aangeboden waarbij de kinderen ondersteund worden in hun ontwikkeling. Dit kan door het aanbieden van specifieke activiteiten alleen of in kleine groepjes, die dicht bij de beleving van het kind staan, waardoor de activiteiten herkenbaar en betekenisvol zijn. Een voorbeeld van een ontwikkelingsstimuleringsprogramma is Kiki. Dit is een VE-programma speciaal ontwikkeld voor gastouders die kinderen van 3 maanden tot 4 jaar opvangen. Er zijn diverse gastouders die met Kiki werken en daarvoor een training hebben gevolgd.

Ontwikkelen door te bewegen

Kinderen krijgen elke dag de ruimte om zowel binnen als buiten vrij te kunnen bewegen. Bewegen zorgt ervoor dat nieuwe verbindingen in de hersenen van kinderen worden aangemaakt en stimuleert beide hersenhelften om goed samen te werken. Dit is niet alleen een stimulans voor de motorische ontwikkeling, maar zorgt er ook voor dat de ontwikkeling in brede zin wordt gestimuleerd. Kinderen leren op deze manier om plannen te maken, samen te werken, in te schatten wat wel en niet kan en waar ze invloed op uit kunnen oefenen.

6. BEGELEIDEN VAN ONDERLINGE INTERACTIES

DE EERSTE VRIENDSCHAPPEN

Vanuit een mini-samenleving zetten wij de kracht van de groep in voor verbinding. Naast hutten en zandkastelen, bouwen kinderen bij ons ook aan vriendschappen. Misschien is dat wel het mooiste aan het samenzijn in een groep. De kinderen doen allerlei ervaringen met elkaar op, ze spelen naast of met een ander en maken samen lol. Zo leren ze om naar elkaar te kijken en te luisteren, elkaar te helpen en op hun beurt te wachten. Dat gaat niet altijd vanzelf. Daarom begeleiden we de kinderen in het omgaan met elkaar. Bijvoorbeeld door kinderen te leren elkaar complimentjes te geven of ruzies weer bij te leggen. Daar hebben ze hun leven lang profijt van!

Jouw kind bij de gastouder

Kinderen leren veel van contact met elkaar. Dit vindt soms ook bij de gastouder plaats, waar meer leeftijdsgenoten worden opgevangen. Hierdoor ontstaan de eerste vriendschappen en zijn ruzie maken en het weer oplossen een vast onderdeel. Tijdens vrij spel, maar ook bij begeleide groepsmomenten zijn er tal van mogelijkheden om te oefenen met sociale competenties. Luisteren naar elkaar, voor jezelf opkomen, op je beurt wachten, aansluiten bij het spel van een ander, elkaar helpen en omgaan met conflicten: allemaal voorbeelden van wat kinderen leren tijdens een dag bij de gastouder.

Zo leren kinderen dat hun eigen handelen gevolgen heeft voor de ander, gaan ze rekening houden met elkaar of proberen ze de ander te helpen of te troosten bij pijn of verdriet. De gastouder ondersteunt en stimuleert het samenspel en contact tussen kinderen door goed naar de kinderen te kijken, samen met de kinderen te spelen en zich vervolgens langzaam terug te trekken.

Samen verschillend

Bij een gastouder is de plek waar kinderen meestal voor het eerst in aanraking komen andere normen, waarden, afspraken en regels dan binnen het gezin. Wat voor de één heel gewoon is, is voor de ander onbekend. Ieder neemt een stukje van zijn cultuur, gewoontes en normen en waarden mee. Kinderen hebben er baat bij om met verschillen in maatschappij om te gaan, omdat ze die nu en later in hun leven ook tegen zullen komen. Deze verschillen zijn niet altijd gemakkelijk zichtbaar, omdat voor iedereen de eigen cultuur vanzelfsprekend is. De gastouder leert kinderen dat niet iedereen hetzelfde is, dat dit goed is en je mag zijn wie je bent. Door elkaar te leren kennen, is het gemakkelijker om je in een ander te verplaatsen. Dit maakt dat je elkaar beter begrijpt. Kinderen leren om verder te kijken dan wat op de oppervlakte zichtbaar is en elkaar respectvol te behandelen.

SAMEN MET OUDERS

De ouders zijn bij KOW en de gastouders een speerpunt. Door het uitwisselen van informatie krijgt de gastouder samen met de ouder een helder beeld van de belevingen en ontdekkingen die een kind op een dag doet. Als ouders thuis aansluiten bij wat een kind bij de gastouder doet en leert, heeft dit een positief effect op de ontwikkeling van het kind.

UITWISSELEN VAN INFORMATIE

- Telefonisch en via email is een medewerker van het gastouderbureau bereikbaar voor vragen en informatie.
- Het gastouderbureau helpt ouders bij het zoeken naar een gastouder die past bij hun wensen. De ouder en gastouder kunnen hierna kennismaken.
- Een eerste kennismaking tussen ouder en gastouder(s) is natuurlijk erg belangrijk om erachter te komen of er een 'klik' is tussen beiden.
- Na een positieve kennismaking wordt een afspraak gemaakt voor een koppelingsgesprek op de opvanglocatie. Tijdens dit gesprek bespreekt een medewerker van het gastouderbureau welke afspraken over de opvang gemaakt worden en legt deze vast. De overeenkomst(en) worden getekend en indien nodig wordt ondersteuning bij het aanvragen van kinderopvangtoeslag geboden.
- Tijdens de breng- en haalmomenten informeren gastouders mondeling over het verloop van de dag en over de ontwikkeling van het kind.
- Veel gastouders delen informatie en foto's met ouders via een opvangboekje of via digitale middelen, zoals WhatsApp.
- Indien een ouder of een gastouder een klacht heeft, zoeken we graag samen naar een oplossing. KOW werkt met een klachtenregeling. Deze is te vinden op onze website.
- Bij langere afwezigheid (minimaal één week) van de vaste gastouder spant KOW zich in, op verzoek van ouder, om vervangende opvang te regelen bij een andere gastouder of op een opvanglocatie.

VOLGEN VAN HET WELBEVINDEN EN DE ONTWIKKELING

Zoals eerder benoemd, is het belangrijk om dagelijks te kijken naar kinderen; hierbij staat het welbevinden en de ontwikkeling van het kind centraal. Eén maal per jaar vult de gastouder een formulier in over het welbevinden en de ontwikkeling van elk kind. Hierin wordt beschreven hoe het kind in zijn vel zit, hoe het zich ontwikkelt en hoe de relatie is met de gastouder en de andere kinderen (indien van toepassing). Dit formulier bespreekt de gastouder met de ouder. De ouder geeft in dit formulier ook toestemming voor het delen van deze informatie met het gastouderbureau. Vervolgens bespreekt de gastouder de kinderen en de terugkoppeling van de gesprekken met de ouders met een medewerker van het gastouderbureau. Eventuele bijzonderheden in ontwikkeling of gedrag worden besproken.

ZORGEN VOOR EN OVER EEN KIND

Indien de gastouder zorgen heeft over de ontwikkeling of de thuissituatie van een kind, worden deze zorgen altijd met de ouder gedeeld. Wanneer een kind opvalt in gedrag of ontwikkeling, wordt afgewogen of de opvang nog passend en verantwoord is voor het welbevinden van zowel het kind als de andere kinderen die door de gastouder worden opgevangen.

De gastouder en een medewerker van het gastouderbureau bepalen samen of de gastouder de opvang en verzorging kan bieden die het kind nodig heeft. Wanneer zorgen aanhouden (eventueel na ondersteuning van de pedagogisch coach), kan

in overleg met de medewerker van het gastouderbureau en ouder gebruik gemaakt worden van de expertise van andere organisaties, zoals jeugdgezondheidszorg.

Wanneer een gastouder niet (langer) de juiste opvang kan bieden aan een kind of de veiligheid van het kind, de gastouder of van de andere kinderen die de gastouder opvangt in het geding komt, besluit de gastouder met ondersteuning van de medewerker van het gastouderbureau tot het beëindigen van de samenwerking met de ouder. Hierbij wordt verwezen naar passende zorg binnen de sociale kaart.

Als een kind medische zorg nodig heeft, wordt samen gekeken naar de juiste oplossingen. De gastouder mag geen voorbehouden handelingen uitvoeren, met uitzondering van gastouders die BIG geregistreerd zijn. De gastouder mag dan uitsluitend risicovolle handelingen uitvoeren als zij bekwaam is en dit besproken heeft met een medewerker van het gastouderbureau. Risicovolle handelingen zijn 'niet-voorbehouden' handelingen. De gastouder mag en kan deze verrichten, als zij een goede instructie heeft gekregen en zij zich bekwaam voelt. Ouders kunnen samen met de gastouder afspraken maken over hoe medicijnen en risicovolle handelingen worden toegepast. De medewerker van het gastouderbureau kan ondersteunen bij documentatie.

Gastouders zijn verplicht volgens de Wet meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld te werken. De meldcode helpt gastouders om signalen die kunnen duiden

op kindermishandeling in kaart te brengen en dit door middel van de vijf stappen op een juiste manier af te handelen.

OUDERBETROKKENHEID

Feedback is de sleutel tot verbetering. De mening van de ouders, onze klanten, is erg waardevol om te ontdekken wat goed gaat en wat beter kan. Daarom houden we jaarlijks diverse klanttevredenheidsonderzoeken met alle ouders die gebruik maken van de gastouderopvang.

Daarnaast is de betrokkenheid van ouders belangrijk. We staan open voor goede ideeën en complimenten, maar ook voor een kritische blik. De oudercommissie komt minimaal één keer per jaar samen en bestaat uit ouders die het gastouderbureau adviseert en meedenkt. De oudercommissie heeft het recht (on)gevraagd te adviseren over:

- de uitvoering van het pedagogisch beleid;
- het algemeen beleid op het gebied van voeding, opvoeding, veiligheid en gezondheid;
- de openingstijden;
- vaststelling en wijziging van de klachtenregeling;
- wijzigingen van de prijs van de kinderopvang en de bureaunkosten.

SAMEN

ONDERSTEUNING VOOR GASTOUDERS

Om kinderen goed te begeleiden, is het belangrijk dat gastouders kunnen rekenen op pedagogische ondersteuning, coaching en deskundigheidsbevordering. Deze professionele begeleiding van KOW helpt de gastouders om te blijven groeien in hun vak en om in te spelen op de behoeften van ieder kind. Zo waarborgen we samen veilige en liefdevolle opvang.

GASTOUDERBUREAU

Het gastouderbureau besteedt jaarlijks ten minste 16 uur aan iedere gastouder voor begeleiding en bemiddeling. Deze begeleiding en bemiddeling bieden we als volgt:

- Intake- en koppelingsgesprekken;
- Administratie en facturatie;
- Advies over wet- en regelgeving;
- Pedagogische ondersteuning;
- Coachingsbijeenkomsten;
- Deskundigheidsbevordering en educatie;
- Werving en bemiddeling van nieuwe vraagouders.

COACHING DOOR DE PEDAGOGISCH COACH/BELEIDSMEDEWERKER

Om de kwaliteit hoog te houden, krijgen alle gastouders ieder jaar coaching aangeboden. Er worden jaarlijks drie groepsbijeenkomsten van twee uur georganiseerd. Iedere gastouder volgt minimaal twee van deze bijeenkomsten. De onderwerpen worden mede bepaald op basis van de inbreng van de gastouders zelf. Op deze manier voldoen de gastouders aan de minimaal te ontvangen 3 uur coaching volgens de wet.

Daarnaast is individuele coaching mogelijk na onderling overleg tussen gastouder, medewerker van het gastouderbureau en pedagogisch coach. Dit kan telefonisch of door tips te geven op de opvanglocatie. De afspraken over coaching worden vastgelegd en geëvalueerd.

DESKUNDIGHEIDBEVORDERING

Om ervoor te zorgen dat gastouders de kinderen een omgeving bieden waarin zij kunnen spelen, leren en genieten, voldoen gastouders minimaal aan de deskundigheidseisen gastouderopvang van de Wet kinderopvang. Gastouders hebben minimaal een diploma Helpende Welzijn niveau 2 of een diploma die in de lijst van kwalificerende opleidingen van de Rijksoverheid staat en een EHBO-certificaat gericht op kinderen.

Conform wet- en regelgeving volgt iedere gastouder jaarlijks minimaal 7 uur permanente educatie (exclusief EHBO). KOW biedt hiervoor toegang tot een online leeromgeving met een ruim aanbod aan cursussen. Wanneer de gastouder ervoor kiest om de educatie elders te volgen, verstrekt zij aan het gastouderbureau de benodigde documentatie, zoals een certificaat of bewijs van deelname, inclusief een verantwoording van de bestede tijd.

GASTOUDERRAAD

De gastouderraad is voor gastouders, door gastouders. De raad bestaat uit minimaal 3 en maximaal 7 leden. De leden zijn allen gastouder van KOW. Het doel van de gastouderraad is om te adviseren over het pedagogisch beleid en kwaliteit van de opvang. Daarnaast worden de belangen van de gastouders behartigd door een goede vertegenwoordiging van gastouders.

VEILIGHEID EN GEZONDHEID

MAXIMUM AANTAL KINDEREN

Een gastouder mag **tegelijk in totaal 6 kinderen van 0 tot 13 jaar** opvangen. Daarnaast geldt:

- ze mag maximaal 5 kinderen tot 4 jaar tegelijk opvangen;
- ze mag maximaal 4 kinderen tot 2 jaar tegelijk opvangen;
- ze mag maximaal 2 baby's tot 1 jaar tegelijk opvangen.

Let op per 1 juli: eigen kinderen van de gastouder tot 8 jaar tellen mee, indien zij aanwezig zijn.

GEZONDE VOEDING

Gezond eten is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Dit levert een positieve bijdrage aan de ontwikkeling. Samen eten is bij de gastouder een gezellig moment van de dag. Gastouders hanteren zoveel mogelijk de voedingsrichtlijn van het **Voedingscentrum**.

EISEN AAN DE BINNEN EN BUITEN SPEELRUIMTE

Om kinderen zoveel mogelijk de kans te geven te ontdekken en te leren, houdt de gastouder bij de inrichting in de gaten of er een juiste balans is van uitdaging en rust. Daarnaast dient zowel de binnen- als de buitenruimte veilig en gezond te zijn. Door risico's met grote gevolgen te voorkomen, biedt de gastouder kinderen een veilige omgeving, waarin de kinderen leren omgaan met kleine risico's.

De gastouder zorgt ervoor dat ieder kind ontdekkingen kan doen die bij zijn eigen leeftijd horen. Hoe ouder het kind, hoe meer het zal gaan ontdekken. Op deze manier zal een kind risico's zelf gaan leren inschatten, wat van grote waarde is voor het zelfvertrouwen.

De binnen- en de buitenruimte van de gastouder (gehele locatie) is te allen tijde rookvrij en de binnenruimte heeft voldoende goed werkende rookmelders volgens de eisen van de wet.

VEILIG SLAPEN

Ike gastouder die werkt met kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 4 jaar heeft een aparte goed geventileerde slaapruijnte, afgestemd op het aantal kinderen en hun leeftijd.

Zij volgt het protocol 'Veilig slapen gastouderopvang' met werkinstructies over veilig slapen en het voorkomen van ongelukken. Deze werkinstructie is gebaseerd op de richtlijnen van **VeiligheidNL**.

Daarnaast zoekt de gastouder ook overeenstemming met de ouder in veilige slaaprituelen van thuis, zodat de overgang naar de gastouder zo klein mogelijk wordt gemaakt. Dat geeft herkenbaarheid en geborgenheid voor het kind en kan helpen om stress te verminderen.

BUITENSPEELMOGELIJKHEDEN

De gastouder biedt veilige buitenspeelmogelijkheden. Buitenspelen kan in de eigen tuin, maar kan ook in een buitenspeelplaats in de directe omgeving. De buitenspeelruimte en speeltoestellen zijn veilig en afgestemd op de leeftijd van de kinderen en voldoen aan de veiligheidseisen uit de wet- en regelgeving.

TOEZICHT

De gastouder laat het toezicht van opvangkinderen tijdens de opvang niet aan anderen over. Indien bijvoorbeeld een gezinslid kinderen van school ophaalt, valt dit niet onder de opvang en verantwoordelijkheid van de gastouder en

hebben ouder en het gezinslid daar afspraken over gemaakt. Gastouder en ouder maken samen afspraken over de plekken waar schoolgaande kinderen zelfstandig naartoe mogen gaan en leggen dat schriftelijk vast.

ACHTERWACHT

De gastouder heeft een achterwacht beschikbaar in geval van nood. Deze achterwacht is telefonisch bereikbaar tijdens de opvangtijden en kan binnen vijftien minuten aanwezig zijn op de opvanglocatie. De gastouder heeft zelf één of meerdere persoon/personen benaderd om beschikbaar te zijn. Dit kan een echtgenoot, buurvrouw of iemand anders zijn. Gastouders die exclusief werken voor KOW kunnen kosteloos gebruikmaken van een centrale tweede achterwacht. Gastouders die daarvan gebruik willen maken, kunnen dit bij KOW aangeven en krijgen door KOW één centrale achterwacht (kinderdagverblijf) toegewezen, afhankelijk van het opvangadres. Deze locaties zijn achterwacht binnen hun openingsdagen en - tijden. Een achterwacht kan alleen ingezet worden in een noodsituatie.

RISICO-INVENTARISATIE EN VEILIGHEID

Jaarlijks wordt bij de gastouders de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) uitgevoerd volgens de methodiek 'Risico inventarisatie Veiligheid & Gezondheid' door een medewerker van het gastouderbureau. De actuele RI&E van hun gastouder kunnen ouders nalezen in het ouderportaal.

Gastouders melden elke (bijna) fout en elk (bijna) ongeval of incident met het Ongevallen Registratieformulier bij een medewerker van het gastouderbureau. Op basis van deze meldingen worden, indien nodig, werkafspraken en/of huisregels bij de gastouder bijgesteld.

ZIEKE KINDEREN

Zieke kinderen kunnen, afhankelijk van bepaalde situaties wel (tijdelijk) op de gastouderopvang zijn. Als kinderen bepaalde specifieke infectieziekten hebben en daarmee een gevaar vormen voor andere kinderen, mogen zij niet op de gastouderopvang aanwezig zijn en worden zij geweerd. Gastouders volgen hiervoor de richtlijnen in het protocol 'omgaan met zieke kinderen'.

CRITERIA GASTOUDER

ALGEMEEN

- De gastouder is minimaal 20 jaar.
- De gastouder heeft een diploma die in de lijst van de Rijksoverheid voorkomt.
- De gastouder is geregistreerd en heeft een geldig certificaat voor kinder-EHBO.
- De gastouder staat ingeschreven in het personenregister kinderopvang en dat geldt ook voor alle volwassenen die werken of wonen op de plek waar de gastouder kinderen opvangt. Voor gastouders aan huis geldt dat alleen zichzelf ingeschreven dienen te zijn in het personenregister.
- De gastouder is goed telefonisch bereikbaar voor ouders.
- De gastouder heeft correct taalgebruik en een goede beheersing van de Nederlandse taal.
- De gehele opvanglocatie (binnen en buitenruimte) is te allen tijde rookvrij.
- De gastouder heeft bij gebruik van een auto een inzittenden verzekering.
- De gastouder woont niet op hetzelfde adres als de ouders wiens kinderen zij opvangt.
- De beschikbare speel- en slaapruiimte in de binnenruimte en de buitenspeelmogelijkheden is in relatie tot het aantal en de leeftijd van de kinderen voldoende.

Goede beheersing van de Nederlandse taal is:
- Minimaal 10 jaar in Nederland woonachtig voor het 18de jaar of;
- Certificaat Nederlands spreekvaardigheid Taalniveau B1 of staatsexamen 1 of;
- Diploma/certificaat Nederlands minimaal vmbo-niveau.

- Er is een aparte slaapruiimte voor kinderen jonger dan 1,5 jaar.
- De gastouder heeft voldoende goed werkende rookmelders volgens de eisen vanuit de wet.

PERSOONLIJK

- De gastouder verklaart geen lichamelijke of geestelijke gebreken te hebben die een kwalitatief goede opvang en verzorging van kinderen in de weg staan.
- De eigen kinderen van de gastouder staan niet onder toezicht en zij is niet uit het ouderlijk gezag ontheven of ontzet.
- De gastouder is een stabiel persoon en geeft aan een groot verantwoordelijkheidsgevoel te hebben.
- De gastouder is op de hoogte van de Algemene Verordening Persoonsbescherming (AVG) en handelt hiernaar.
- De gastouder is in staat tot reflecteren op het eigen handelen.
- Gezinsleden van de gastouder staan positief tegenover de opvang van de gastkinderen.
- De gastouder beschikt over goede communicatieve vaardigheden en is in staat om op een professionele manier contact met ouders te onderhouden en afspraken te maken.
- De gastouder heeft een stabiele sociale omgeving. Dat wil zeggen dat kinderen worden opgevangen in een huis en omgeving van de gastouder waar rust, ritme en regelmaat heerst.
- Er mogen geen risico's zijn ten aanzien van bijvoorbeeld: agressie, drugs- of alcoholgebruik of uithuisplaatsingen van kinderen.
- De gastouder laat het toezicht van de opvangkinderen tijdens de opvang niet aan anderen over.
- De gastouder staat open en respecteert andere culturen, gewoontes, levenswijzen en opvoedingsideeën.

CRITERIA

SAMENWERKING MET KOW

- De gastouder werkt volgens het pedagogisch beleidsplan van KOW.
- De gastouder beschikt over een pedagogisch werkplan. Hierin beschrijft zij haar werkwijze en geeft zij een vertaling van de visie van KOW, zoals deze is vastgelegd in het beleidsplan.
- De gastouder werkt volgens het veiligheids- en gezondheidsbeleid van KOW, werkt mee aan de jaarlijkse RI&E en meldt elke (bijna) fout en (bijna) ongeval of incident bij KOW. Binnen deze thema's volgt zij de aanbevelingen van de medewerker van het gastouderbureau.
- De gastouder werkt volgens de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld van KOW.
- De gastouder volgt deskundigbevordering (minimaal 7 uur op jaarbasis).
- De gastouder ontvangt coaching (minimaal 3 uur) door een pedagogisch coach.
- De gastouder werkt volgens de protocollen 'veilig slapen' en 'zieke kinderen' van KOW.
- De gastouder vindt een nauwe samenwerking met het gastouderbureau vanzelfsprekend en houdt zich aan de richtlijnen en protocollen van het gastouderbureau.
- De gastouder is voldoende computervaardig om uren te registreren en digitaal documenten op te zoeken in systemen die KOW daarvoor gebruikt.
- De gastouder is minimaal voor één jaar beschikbaar.

 0118 - 61 45 32

 info@skow.nl

 www.kinderopvangwalcheren.nl